

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta 3.—; 4.50 —
za četrt leta 1.50; 2.25 —

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

V dopisi se pošiljajo uredništvu v ul. Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasil in oznanila se račune po 8 nov. vrstica v petju; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javno zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je moč.“

Vabilo na naročbo.

S 1. julijem začelo je II. poluletoje XIV. tečaja našega lista. Vabimo zatorej naše gg. naročnike, da svojo naročbo o pravem času obnove, da ne nastanejo neredi v pošiljanju lista.

Opozarjamo ob enem gg. naročnike, kateri svojega dolga doslej niso še poravnali, da svojo dolžnost čim prej storé.

Cena listu je:

za vse leto gl. 6.—
za pol leta gl. 3.—
za četrt leta gl. 1.50

V drugem poluletu bomo nastojali, da list čim bolj popolnimo ter ga storimo zanimivejšega in priljubljenejšega našemu občinstvu. Prinašali bomo dobrih člankov, gospodarskih in polit. razprav, natančna tržna in borzna poročila; imamo tudi pripravljeneh raznovrstnih izbornih podlistkov. Doba v prih. poluletu bode tim zanimivejša, kajti vršile se bodo v njej deželne volitve v Trstu, o katerih bomo natančno poročali. Vabimo tedaj slov. rodoljube, da naš list tudi gmotno podpirajo in širijo. Stare naročnike prosimo, da nam še dalje ostanejo zvesti ter poravnajo, ako imajo še kak dolg pri upravnistvu; nove pa, da naročivši se zajedno tudi plačajo.

Upravnistvo „Edinosti“.

Fr. Levstikova slavnost

v Vel. Laščah dné 11. avg. t. l.

V začetku tekočega leta osnoval se je bil v Vel. Laščah pod predsedstvom c. k. notarja N. Lenčeka odbor, ki si je postavil nalogo, v spomin pok. Fr. Levstika v njegovo rojstno hišo v Dol. Retijah pri V. Laščah vzdati spominsko ploščo. Tamošnje bralno društvo darovalo je takoj 70 gl. odbor pa se je za vočjo podporo pismeno obrnil do znanih mu rodoljubov po vsem Slovenskem. V kratkem dobil je odbor toliko doneskov, da je mogel svoj prvotni namen razširiti ter poleg spominske plošče napraviti tudi lep 5¼ m. visok spomenik iz repentaborskega kamena, ki bode stal na lepem prostoru v velikih Laščah, v središču Levstikovega rojstnega kraja, kjer se je bil začel šolati. Nabrana svota je narasla na 1300 gl. in k temu so izdatno pripomogli i tržaški in sploh primorski Slovenci, kar je vsakako častno za nje. Dné 11. avg. t. l. vršila se bode v Vel. Laščah, 33km. od Ljubljane, v enem najlepših slovenskih krajev slavnost odkritja Levstikovega spomenika in spominske plošče. Ne more se tajiti, da bi bile enake slavnosti brez pomena in brez dobrih učinkov za našo narodno stvar. Če prav slavnost ne velja politikarju vendar bode imela tudi v političnem obziru dobrih nasledkov, kajti kolikor bolj raste število našemu ljudstvu znanih slavnih rojakov, tem ponosnejši bode vsak, da je Slovenec in rojak toliko slavljeneh mož. Dné 28., 29. in 30. m. m. se je obhajal v Ljubljani narodni praznik, kakoršnih smo do sedaj še malo videli tudi pri večjih narodih — in kakoršnih si še mnogo želimo. Navdušenje, ki je vladalo tam, se težko opiše, ter nam je porok, da ne ostane brez dobrih posledic. Koroški bratje, došli k tej slavnosti, bili so do solz ganjeni, videč, kak svet ogenj navdu-

šenja in rodoljubja plamti v nas, njihovih bratih; navdušeni so bili i sami, domov vrnivši se pa bodo tolikeri prepričevaloči apostoli mej koroškimi Slovenci bodre in navdušujoč jih k vstrajnemu zmagovalnemu boju za sveto narodno stvar. Zelo podobne so naše razmere onim na Koroškem. Tudi tu pri nas, na obalah sinje Adrije se nam je boriti proti silnemu navalu tujstva. Naši nasprotniki hoté iztirati nas z rodni naših tal, potujčiti nas s svojo gnjižočo kulturo. Tudi nam treba duševne zaslombe, ki nam jo le vedna dotika z našimi brati dati more, da ne opešamo v svetej borbi pozabivši, da nas je mnogo, preveč da bi nas sovrag premagati mogel. Porabimo priliko, ter pohitimo zopet tja mej brate v srce lepe Kranjske, s tem bomo počastili sebe in svojo narodno zavest ter razveselili kranjske brate, ki vedno spoštljivo govore o nas, kršnih Primorcih bodi-si Hrvatih ali Slovincih.

Zadnje čase bil se je v narodu samem na Kranjskem hud političen boj — a prepričani smo, da se poleže vihar in da bodo oni pomirjeni in zedinjeni v enej vrsti nam nasproti stopili, ko jim zakličemo bratski „Na zdar“! —c.

Po volitvah.

Javkanje po italijanskih listih zaradi izgub v istrskih deželnozborskih volitvah še ni potihnilo. Čim dalje imamo to znamenito dobo za sabo, tem besnejši bivajo naši nasprotniki, ker jim jasnejše in jasnejši stopa pred oči pomen prizadetega jim udarca. S vsemi mogočimi frazami skušajo potolažiti razburjenost svojo in pregnati si strah, ki so ga v njih vrstah vzbudile naše zmage, nas pa obsipljejo s psovki, gnjusnim obrekovanjem in blatom, katero zajemljejo iz „kulturne“ svoje duše. Onemoglost in sprijenost svojo obdali bi radi s sijajem prosvetnih borilcev, podleglih v boju za dobro stvar ter ovili si pusto glavo z vencem mučeništva. „Narod brez zgodovine“, stoksjo „navalil je na pleme s sijajno prošlostjo, barbarstvo slovensko napalo je našo starodavno kulturo, katero hoče s surovo silo uničiti“. Potem pa s pravo, tega „kulturnega“ naroda vredno nesramnostjo blatijo našo stranko, naše vodje in naša prizadevanja ter se silijo prepričati svet, da bode znjimi vred konec vsej omiki in vsemu napredku v naših krajih.

Vbogi ljudje, le tolažite se, besnite in penite se od jeze, morda vam bode potem kaj bolje. Ko vam odleže nam pa lepo povejte, kakošna je in kje je ta vaša kultura, kako se javlja na Primorskem, kakošni so njeni učinki?

Kako ste vi širili omiko mej narodom priča nam to, da ne poznamo dežele, ki bi štela razmerno več čitanja in pisanja nevesčih prebivalcev nego Trst, Istra in vaš del Goriškega. Kmetje so uže davno po vsej Evropi svobodni ljudje, samostalni gospodarji, le v vaši blaženi Furlaniji in v italijanskih delih Istre žive še nesrečni „koloni“ brez imovine in pravice, s katerimi vasi plemenitahi in nosci vaše kulture gospodarijo po svoji neomejeni volji. Hvala

lepa na takej kulturi, mi smo prav veseli, da se nas ni prijela in če ste nam jo kje urinili, prizadevati si hočemo, da vam jo čim preje vrnemo vso, hranite jo zase, mi si bomo znali brez nje pomagati. Ali je morda vaša kultura v neurejenem gospodarstvu onih istrskih občin, katere so še v vaših rokah? Tudi tu nam je ni treba, saj vidite, da se je pridno otresamo in hočemo se je do dobrega otresti. Če pa mislite da tiči vaša prosveta v onih ploskih, katere nazivljete „palače“ in ki niso slabe sledove beneškega zloga, to vam z veselo dušo prepuščamo, saj se ti spomeniki vaše „kulture“ drobje in razpadajo, kakor vaša moč in slava. Vaše plemstvo in meščanstvo udalo se je lenobi in to je začetek propada, tega ne morete utajiti če še bolj kričite in psujete. Sklicujete se tudi na to, da je vaš jezik uže od davna uveden v urade in v javno življenje. Tudi to ni zasluga Primorskih Lahov. Avstrijska vlada dala je vašim prednikom to koncesijo in da se je na tem mestu ohranil še do danes, zahvaliti se imate v prvi vrsti birokratski koščeni konservativnosti, ki se povsod, posebno pa še pri nas brani z vsemi silami novih, zdravih idej ter iz same lagodnosti in straha pred delom tera voz državne uprave po davno izvoženem tiru. No tudi tukaj se stvar obrača na bolje. Tudi uradništvo se ne more več tako vstavljati našim opravičenim zahtevam, tudi tu pridobivamo čedalje več moč, ki bodo znali izvesti naše ideje in izpolniti naše zahteve.

Kar imamo do sedaj, priborili smo si sami iz svoje moči, kljubu italijanskemu nasilstvu in proti volji domače vlade. Naš narod se probuja in vstaja. Uspeli zadnje dobe nam glasno pričajo o tem. Čaka nas še mnogo, mnogo dela. Poprimimo se ga čvrsto, razdelimo si ga, delujmo sistematično, vsak v svojem krogu, vsak v svojej stroki, težimo pa vsi za eno svrhu: osvoboditi narod tujstva ter mu priboriti ona prava, ki mu gredo po naravnih in božjih zakonih. Zaupajmo sami v svojo moč, ne zanašajmo se na podporo z nobene strani ter delajmo, delajmo vstrajno in dosledno in ni je sile na sveti, ki bi mogla vstaviti našo idejo na zmagonosnej njej pot! Italijani trobijo v rog ter zbirajo oplašeno in demoralizirano svojo krdele ter se uže danes pripravljajo na bodoče volitve, nadjajoč se, da zopet pridobé onih pet sedežev, katere so letos zgubili. To storimo tudi mi, pripravljajmo se, napnimo svoje moči, da si pri prihodnjih volitvah priborimo še ne pet vsaj še štiri nove sedeže v deželnem zboru istrskem. Ako vstrajno delamo, dosežemo tudi to in to bode najboljši odgovor na italijanske psovke, potem bodo prepričani, da si hočemo in znamo priboriti svoje pravice! To jim zaveže jezike!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Mladočehi in njih sijajna zmaga v kmetskih občinah so še vedno na dnevnem redu v vseh klerikalnih listih, ki se pri-

zadevajo, kar največ slabega raztrositi o njih. Pripovedovali so celo, da se je cesar na nekem dvornem obedu, h kateremu je bil povabil tudi delegate jako nepovoljno izrekel o mladočeški stranki. Ker so nekateri listi to najvišjo izjavo, ki pa ni oficjelno potrjena na prav strasten način vporabljali v svoje strankarske svrhe in hujskanje proti Mladočehom, poslali so ti deputacijo k češkemu namestniku baronu Krausu, da izvejo, ali se je cesar res tako izrazil kakor se piše. Namestnik jim odgovori, da mu ni oficjelno prav nič znano o b iz j a v i, kar se pa namestništva tiče je to popolnoma nepristransko poročalo o volilnem gibanju na merodavno mesto. Deputacija, je namestniku izjavila da češki kmetski stan ni še nikdar grešil proti lojalnosti, in da so izvoljeni poslanci večinoma iz kmetskih krogov ter da so svojo politično zrelost večkrat pokazali s tem, da so bili uže deloma poslanci, deloma pa občinski starešine in kot taki potrjeni po Njeg. Veličanstvu.

Odstop barona De Pretisa, daje gradiva ne samo našim Nemcem in Lahončičem, ampak celo novinarjem na Nemškem. „Kreuz Ztg.“ je dobro posvetila dunajski Novi Preši, ki je javkala, da vlada Italijane preveč zatira in podpira meato njih Slovane. Omenjeni nemški list pravi, da je dunajska Preša popolnoma v židovski službi, ako Lahe zagovarjajo kajti židovstvo in irredentizem sta eno in isto oba sta pa državi sovražna! Pametna vlada ne more podpirati take stranke. Mi želimo, da bi slavna vlada na Dunaji vzela malo k srcu te besede ter se ravnala po modrem svetu nemškega lista pri imenovanji novega namestnika. Kako razvit je irredentizem priča nam to, da so te dni zaprli na južnem Tirolskem nekoga novoizvoljenega deželnega poslanca, ki je bil vpleten v irredentarska podjetja. To je menda dovolj in vendar so nekateri ljudje v Trstu, ki s čudovito brezobraznostjo trde, da ni ne irredentovske stranke ne posamičnih irredentarjev!

Vsi italijanski listi so, ko gladni psi kost, pograbili nek članek iz „Slov. Naroda“ v katerem je bilo povedano, od kod nam preti nevarnost. Rečeno je bilo v imenovanem članku, da sta se dva državna poslanca nedavno pritožila pri pravosodnem ministru grofu Schönbornu, da imajo v slovenskih krajih tako malo slovenskih sodnikov. Minister jim je ironično odgovoril: „Kaj hočeta s svojim slovenskim narodom, saj še slovenskega jezika nimate.“ Povedal jima je, da je bil baš pred njimi ljubljanski škof Missia pred njim, ki mu je dopovedal, da narod ne razume novoslovenskega jezika in da ne umeje duhovnikov, ki pridigujejo v književnem jeziku. Da je to jezik katerega na vsake dve uri drugače govore. Minister je na to pridjal, da je torej pač vse eno ali imenuje nemške ali slovenske sodnike po slovenskih krajih, književni jezik slovenski in nemščina, sta oba enako nerazumljiva narodu! — To je za Nemce in Lahe masten zalogaj; komaj je to bilo v „Narodu“ tiskano, raznesla se je vest po vseh krajih in nemški in laški novinarji so napisali o „jeziku

katerega ni* uže celo literaturo. S celim morjem fraz, slabih dovtipov in podlega obrekovanja so zalili ubogi narod slovenski, njegov jezik, njegovo literaturo in prosvetne težnje. Škof Missia, minister Schönborn in poslanec Foregger, (ki je o proračunski debati kvasil o našem jeziku ter dokazoval z besedami: facaneti, plajšteft itd. da je „kmetški“ jezik bolj nemščini in italijansčini podoben nego slovensčini) ti moške so naenkrat avtoritete, na katere se sklicuje ves nemški in laški Izrael, nadejajoč se, da nas bode sedaj po tej „imenitnej“ izjavi vender le konec. Vesele se, da je ta izjava prišla od duhovske strani, katera je do sedaj našo narodno stvar najbolj podpirala in zagovarjala. — Sedaj, tako se nadejajo ti gospodje, bode nas grof Schönborn s to pomočjo kaj lahko uničil. No kaj tacega se nikomur ne posreči več. Vaš krik, da nemamo jezika, da nemamo slovstva vam nič ne pomaga. Jezik naš je star in razvit, njegova pravila so določena ter se ne menjavajo samovoljno. Slovensčina naša je tako bogata na oblikah in besedah, da jo lahko rabimo v vseh strokah človeškega znanja. Mi borni Slovenci ne rabimo toliko tujih besed kakor vi ošabni Nemci in napuhneni Italijani. Naš književni jezik razumi vsak kmet, a vaši kmetje ne umejo književnega jezika nemškega in italijanskega. Ko je vaš nemški Luther sestavljal književno nemščino, pisal je tudi naš Trubar uže slovenske knjige. Iz teh knjig se lahko prepričate, da se je naš jezik od one davno minole dobe do danes manj spremenil nego vaš, kar priča, da je bil uže takrat bolj razvit in dovršen nego vaš. Čemu torej toliko klevetanja, čemu toliko neslanih šal, tu fakta govore, katerih ne morejo ovreči ni židovski nemški in lahonski novinarji, ni ekscelenca Schönborn in ne nikdo drugi. Da se vam pa želje ne izpolne, da nas ne vtopite v žlici vode, o tem imamo neovrgljivo prepričanje. Razvijali smo se še pod neugodnejšimi razmerami in se bomo tudi v bodoče. Prepričani smo pa tudi, da naše duhovstvo ostane še v bodoče tako rodoljubno, kakor je bilo v preteklosti ter da bode delalo po svoji moči za naš narod in ne za vas! Tudi naši poslanci in ves narod bodo storili svojo dolžnost, da vaše podlo obrekovanje ostane brezuspešno! —

Vnanje dežele.

Ruski car pride baje 27. p. m. v Berlin povrnit nemškemu cesarju pohod. Ruski listi pišejo o knezu Bismarku, da je v resnici miroljuben in da ne želi vojske z nobeno državo. Graždanin pravi, da je Bismark dovolj previden ter spozna, da je bolje varovati pridobljeno in ne spuščati se na nove pridobitve. Prepričan je, da Nemčija, akoprav ona zmaga, ne more ničesar pridobiti, da pa lahko, ako je tepena vse izgubi. —

Srbski regent Ristić odpeljal se je z družino v kopalnišče Vranja iskat zdravja. Ruski poslanik v Belem gradu g. Persiani nastopil je dopust. Kralj Milan povrne se v Beligrad, kjer ostane dva do tri tedne. Dunajski listi se nadjajo, da bode odstopivši kralj uplival na politiko Srbije, ter da se po njegovem prihodu položaj lahko popolnoma spremeni. Energično postopanje proti roparjem je obrodilo uže lep sad: štirje roparji so uže ulovljeni, ko so na ladiji hoteli pobegniti v Avstrijo. Pri jetnikih našli so 600 cekinov. Reserviste tretje vrste oborožujejo dalje.

Francoska zbornica in senat sta zvršila svoje delovanje. V zadnjih sejah je bil sprejet zakon, da nobeden ne sme kandidovat več kot v enem okraju. Vsak kandidat mora objaviti in podpisati svoj proglas, ako bi jih izdal več h kratu so vsi neveljavni. — Objavljena je obtožba proti generalu Boulangeru. Obtožen je zaradi atentata na republiko, zaradi zarote proti sedanji vladi in sistemi in zaradi nepoštenega uradovanja za časa nje-

gove aktivne službe. Boulanger je kakor minister prejemal od trgovcev, ki so dodavali armadi kavo in drugo blago, velike darove. Prisvojval si je denar iz raznih fondov vojnega ministerstva ter ga vporabljal v svoje osebne svrhe. Še na dan, ko je moral odstopiti od ministerstva prisvojil si je 30 tisoč frankov. Zarotil se je proti sedanjemu sistemu ter izdelal uže načrt vojnega pohoda proti Eliseju bivališču predsednika republike. Pridobil je mnogo višjih častnikov na svojo stran, ki so mu obljubili svojo pomoč in njegovi pristaši so agitovali tudi mej prostimi vojaki. Mej svojimi somišljeniki se je javno bahal, da on odpre svetovno razstavo, da prej strmoglavijo republiko in da bode on dosmrtni konzul. Visokim častnikom, njegovim pristašem, pošiljal je poslanice pisane s tajnim pismom, za katero so še le pred nekimi dnevi našli ključ. Z Boulangerom vred obdolžena sta tudi njegova prijatelja Rochefort in Dillon.

DOPISI.

Iz Križa [Izv. dop.] Redkokedaj pride kaka novica iz naše lepe, a skoro pozabljene vasi v svet. Po tolikem času, vam imam pa nekaj prav veselega poročati. V nedeljo je bilo v naši vasi posebno živahno. Prišli so namreč pevci iz Barkovelj in Proseka k nam. Ko so začeli prepevati mile slovenske pesni, zbrala se je okolo njih velika množica Križanov, ki redkokedaj slišijo lepo ubrano petje. Tu pri nas je slišati včasih italijansko tulenje in rjujovenje, a petja nikdar. Komaj so odpeli vrli pevci nekoliko zborov, vlije se dež in vse je moralo pod streho. No kmalo se je spreletelo, nebo se je vjasnilo in vsi pevci in drugi so prišli zopet na svoje mesto. Križanov se je sedaj še več zbralo okolo došlih gostov. Tu vstane predsednik „Adrije“ iz Barkovelj ter nam začne z lepo besedo razlagati, kako težek je naš ribiški stan, kako trdo moramo delati in mnogokrat tvegati celo življenje, da si prislužimo skorjico kruha. A hoteli so nam to siromašno življenje še bolj otežiti in naložiti davek na ribji lov. To bi nas bilo popolnoma uničilo. Tega nas je obvaroval naš drž. poslanec gospod Ivan Nabergoj, on je na Dunaji za nas govoril, potegoval se je za naše pravice in bil je vlišan! Tu se je pokazalo, kako je bilo prav, da smo njega volili v državni zbor, ki je sam okoličan, naš človek, ki živi kakor mi živimo, dela kakor mi delamo zatorej tudi dobro pozna naše potrebe in zna naše pravice bolje braniti nego vsak mestni gospod. Taki mestni gospodje gledajo zmerom z visokega na nas, pitajo nas s „ščavi“ in nas vedno zaničujejo, ko se pa približajo volitve začnejo se nam lizati in uklanjati, da bi nas ujeli na limanice in nas premamili, da izvolimo Laha za našega poslanca, mesto našega človeka. A naj delajo kar hočejo, naj nam obečejo tudi zlate gradove, mi ne smemo voliti Laha, ker on bi ne delal za nas, ampak proti nam. Mi volimo Slovence, okoličana, našega vrlega g. Ivana Nabergoja! Tako nekako je govoril g. predsednik „Adrije“ in ko je prenehal zaorila je množica: „Živio Nabergoj!“ Na to govorili še drugi gospodje. Povedali so Križanom, koliko so jim Lahi uže vzeli. Starejši se še dobro spominjajo časov, ko so si sami volili župane. Tačas je bil župan oni, katerega so vsi spoštovali in čislali. Dandanes je drugače, dandanes jim magistrat daje župana, naj jim je po volji ali ne, naj ga kdo spoštuje ali ne. In pripeti se, da je župan najbolj zaničevana oseba v vasi, a vender tudi on gospodari in nadleguje in ovaja poštene vaščane ter jim dela kjer li more velike sitnosti. Tako ravna magistrat z nami, tako nam jemlje naše pravice. A mi moramo delati na to, da zlomimo njegovo moč. Glejmo najprej, da se italijanstvo v okolici ne širi. Bodimo

pridrujni gospodarji, delajmo, ne prodajajmo zemljišč, ampak kupujmo jih če le moremo! Ostanimo sami gospodarji naše zemlje in naj magistrat ustanovi še sto italijanskih razredov v Križi to Lahom ne bode vse nič pomagalo, Križ je in ostane slovenska vas, v katerej ne bode prostora za lačne polentarje z onkraj luže! Drug gospod je slikal krivice, ki se nam okoličanom gode od strani magistrata, ki nas povsod zatera ter rajše podpira Lahe, ki so prišli za lačne Italije k nam kruha služiti in nam sedaj hočejo gospodarit. Govoril je o laškej šoli, katero je sklenil magistrat odpreti v Križi. Ako bi mi kaj prosili na magistratu, ki smo tukaj domačini, nas bi ne uslišal, za tujce pa, ki so prišli ispod laškega kralja k nam, za one stori vse, kar hočejo, njim iz našega denarja daje šole in drugo! To so res prave turske pravice.

Govornik priporoča starišem naj ne pošiljajo svojih otrok v laško šolo, ta naj bode za polentarje, mi dajajmo otroke v svoje slovenske šole. Slovenski otroci se v laških šolah samo kvarijo in čas zgublajo. Tam se navadijo par besedic laški in uže mislijo, da so pravi Lahi. Svojih starišev ne pogledajo več ter je zmerjajo s „ščavi“. Takih primer imamo v Trstu na sto in sto. Da še hujše zglede imamo, kako globoko lahko pade tak poitalijančen otrok. O tem nam priča Oberdank, ki je slovenske matere sin, a je vender hotel bombe prinesti v Trst, da bi napadel samoga cesarja. Varujmo torej svoj jezik, svoje otroke dajajmo samo v slovenske šole in italijanski razredi bodo ostali brez škode za nas. Po končanih govorih so pevci zapeli še „Hej Slovani“ in cesarsko, ljudstvo je bilo kar naudušeno. Vse je spremljalo goste, ki so pevajoč „Banovce“ odhajali iz vasi, kjer so se presrečno ločili od njih.

Mi Križani zavidamo Prosečane in Barkovljane, da imajo take pevce. Tudi pri nas bi lahko imeli morda še večji zbor, a tukaj ni človeka, ki bi poučeval petje. Nekateri gospodje, ki bi po svojem poklicu morali to opravljati, delajo na vse kripnje za „Pro patrio“ in za „laško šolo“. Nadjajo se, da jim bode magistrat Bog ve kaj plačal. A Bog je pravičen, varujte se gospodje, da se to grdo izdajstvo grdo ne maščuje nad Vami!

Iz Kopra meseca julija 1889. (Izvirni dopis). Dne 9. in 10. t. m. se je vršila učiteljska konferenca koperskega okraja v prostorih c. kr. učiteljskega v Kopru s sledečim dnevnim redom: 1. Uradna naznanila, priobčuje ces. kr. okrajni šolski nadzornik. 2. Volitev stalnega odbora. 3. Poročilo komisije za oskrbovanje okrajne učiteljske knjižnice, o stanju in upravljanju te knjižnice. 4. Volitev komisije za oskrbovanje okrajne učiteljske knjižnice. 5. Zdelovanje podrobnih učnih načrtov za posamezne kategorije ljudskih šol na podlagi novih učnih načrtov. 6. Eventualni predlogi.

Okolo 9 ure zjutraj se je zbralo v dvorani c. kr. koperskega učiteljskega, če se ne motim, 63 učiteljev in učiteljic slovenskih, hrvatskih in italijanskih ljudskih šol in med temi gg. profesorji c. kr. koperskega učiteljskega.

Gospod Markelj ces. kr. šolski nadzornik je odprl sejo, pozdravil navzoče najprej v italijanskem jeziku in izrekel par besedi v slovenskem jeziku, slednjé pa izjavil v nemškem jeziku: „Jaz bodem rabil pri zborovanju nemški jezik — a gg. učitelji in učiteljice morejo, če hočejo, poslužiti se tudi svojega jezika — in to še dodajem, da bode zborovanje skupno za vse tri narodnosti.“

Gospod Markelj c. kr. okrajni šolski nadzornik slovenskih, hrvatskih in italijanskih šol prebral je po tem uradna naznanila v nemškem jeziku in je podal svoje izvešče namreč, da je do zdaj inspiciral 15 (petnajst) ljudskih šol koper-

skega okraja. V tem kratkem svojem izvešču izrekel je omenjeni gospod okrajni šolski nadzornik prav grenkih in žalostnih besed proti nekaterim učiteljem ljudskih šol, t. j. da je računstvo v ljudskih šolah povsem zanemarjeno, da so računstvo in prirodopisje prvi in najznamenitejši predmeti v ljudskih šolah, razun veronauka; da je v jedni ljudski šoli našel učenca, kateri je pohajal uže pet let šolo ter ni znal napisati številke 12; da mnogi učitelji ljudskih šol zanemarljivo svoje učiteljske dolžnosti. Takšnih in še drugih in lepših reči je gospod mladi okrajni šolski nadzornik navzočim učiteljem pripovedoval.

Vsi navzoči učitelji in učiteljice treh narodnostih so poslušali kratek ali zanimljivi referat svojega gospoda šolskega nadzornika brez opazke — ali moram spomniti, da ga mnogi neso zastopili ni besede, posebno pa ne nekatere učiteljice in učitelji italijanskih ljudskih šol. Gospod šolski nadzornik ni še končal svojega poročila, ko vstane jedna učiteljica italijanskih šol in progovori: „Domando la parola, signor Ispettore, noi non comprendiamo la lingua tedesca, preghiamo di volerci spiegare in lingua italiana“. (Prosim za besedo, gospod nadzornik, mi ne zastopimo nemškega jezika in prosimo, da nam se raztolmači v italijanskem jeziku). Po tem je gospod šolski nadzornik raztolmačil, kakor je boljše znal, v italijanskem jeziku spis, katerega je uže prečital v nemškem jeziku — ali tolmačenja v slovenskem jeziku se ni slišalo.

Ker je gospod Markelj rodom Slovenec in okrajni šolski nadzornik slovenskih in hrvatskih šol povsem zanikoval pri zborovanju slovenski in hrvatski jezik — vzdigne se slovenski učitelj B. in poduprt od vsih drugih slovenskih učiteljev in profesorjev c. kr. koperskega učiteljskega razun slovenskega in hrvatskega veroučitelja gospoda Pančura ter tirja, da se tudi v slovenskem jeziku raztolmači vse kar se je prečitalo v nemškem jeziku. C. kr. okrajni šolski nadzornik slovenskih, hrvatskih in italijanskih ljudskih šol odgovoril je na to: „Haben di Herren verstanden, das was ich gelesen habe?“ (So li gospoda razumeli, to kar sem prečital?)

Žalibog noben slovenski ni hrvatski učitelj ni na te besede ničesar odgovoril razun g. Pančura veroučitelja na slovenskem in hrvatskem oddelku pri c. kr. koperskem učiteljskem, koji je vstal in izjavil, ne vem če v svojem ali pa v imenu drugih slovenskih in hrvatskih učiteljev: „Es ist nicht nothwendig — die slavischen Lehrer verstehen deutsch“. (Ni treba, gospodje slovanski učitelji razumejo nemški jezik). Na to odvrne gosp. okrajni šolski nadzornik slovenskih in hrvatskih šol menda samemu sebi: „Gut ist — dass die Herren mich ganz gut verstanden haben“. (Dobro je, da so me gospodje prav dobro razumeli). Po tej izjavi gosp. šolskega nadzornika vsakemu navzočnemu učitelju se je čitala na licu žalost in jeza.

Volitev stalnega odbora obavila se je kakor se je boljše in mirnejše znalo. Za oskrbovanje okrajne učiteljske knjižnice, o stanju in upravljanju te knjižnice sporočala sta dra. g. Udina v laškem jeziku, a g. Pančur v slovenskem jeziku. Eno ter isto reč so morali slišati dvakrat — slovanski in italijanski učitelji. Mislite si dragi čitatelji, kako je to moralo biti dolgočasno!

Potem se je prešlo na volitev komisije za oskrbovanje okrajne učiteljske knjižnice. Pri tej točki se je dosti razpravilo, ker je ostalo kakor je bilo do zdaj — namreč da se potroši dve tretjine denarja v nakup italijanskih knjig za okrajno knjižnico — a jedna tretjina tega denarja za slovenske knjige.

(Konec prihodnjic).

V Boljuncu, dne 15. julija 1889. [Izv. dop.] (Nova šolska zastava.) — Kakor so prirejevali o priliki štiridesetletnega slavnega in blagodejnega vladanja predobrega, skrbnega in modrega očeta Avstrije, presv. cesarja Franca Jožefa I., po mnogih krajih po Slovenskem in drugod, presvitemu slavljencu na čast razne veselice in slavnosti, ter ustanovljali vsakovrstne dobrodelne zavode in naprave, tako smo si tudi pri nas, hoteč slaviti preveseli in redki dogodek, omislili novo šolsko zastavo, katero nam je blagoslovil dne 30. m. m. velečastiti g. častni kanonik župnik in dekan, Jurij Jan iz Doline in potem smo jo v slovesnem sprevedu prvičkrat razvili.

Zastava nad poldrugi meter dolga in čez meter široka, je iz rudečega čisto svilenega damasta, ima okoli in okoli dolge pozlačene rese ter dva težka pozlačena čopka; pribita je na lep, deloma pozlačen drog, na kojem se blišči krasna pozlačena sulica z Marijinim monogramom. Podoba na jedni strani predstavlja zaščitnika šolske mladine sv. Alojzija, na drugi strani pa angelja varuha. Poleg tega sta pri zastavi še dva primerno dolga in široka svileni trak, bel in višnjev, na kojih je s zlatimi črkami natiskan sledeč napis:

„V spomin štiridesetletne vlade presvitega cesarja Fran Josipa I. 1848-1888.“ Lepa zastava ima tem večjo veljavo, ker so potrebno svoto za njo blagovoljno zložili preblagi dobrotniki iz vseh stanov tukajšnjih prebivalcev, tako, da je ista res pravi vidni izraz lojalnosti, ljubezni, spoštovanja in udanosti do Nj. Vel. presv. cesarja Franca Jožefa I., kojega naj Bog ohrani, v blagor širnej Avstriji in na veselje njegovej skrbi in ljubezni izročeni narodov še mnoga leta!

Konečno izrekamo le še presrečno željo, da bi še boljunska šolska mladina pod svojo novo zastavo, uzgojevala vedno, kakor do sedaj, v pravi in neomahljivi ljubezni do Boga, milega svojega naroda in presv. vladarja!

Za novo zastavo se je nabralo vkupe 85 gl. 26 kr. — Vsem preblagim p. n. gg. dobrotnikom, posebno pa velecen. gosp. Josipu Kraljiču, posestniku in trgovcu v Boljuncu, h. št. 62, ki je z besedo in dejanjem največ pripomogel, da se je mogla napraviti šolska zastava, izreka s tem podpisano voditeljstvo v svojem in v imenu šolske mladine najtoplejšo zahvalo. — Voditeljstvo ljudske šole v Boljuncu.

Domače vesti.

Posvečenje duhovnikov. Presviti škof dr. Glavina bode delil višje svečeniške redove svršenim bogoslovcem svoje škofije dne 21., 22. in 23. t. m. Posvečeni bodo gg. Cvejn, Klofanda, Marchio, Počivalnik in Vanjek.

Iz Gradca nam javlja, da je naš rojak g. Henrik Stepančič iz Temnice na Krasu dne 17. t. m. zadnji strogi izpit z odliko napravil in da je bil dne 18. t. m. promoviran doktorjem prava. Čestitamo!

Spletskim škofom je imenovan kanonik Zadarske cerkve g. Filip Nakič.

Konzul Durando je odšel za nekoliko dni iz Trsta. Kakor se brzojavi tukajšnjim listom iz Rima, bode ta konzul kmalu odstranjen ter premeščen v Cetinje. Tukajšnji Lahi si najbrže želijo kacega odločnega iredentarja — menda ga pa pri sedanjih razmerah nikakor ne vdobe. — Kakor se vidi iz poročil iz Italije se je tamkaj vnela huda protiaustrijska propaganda, ki smeši avstro-italijansko zvezo ter vceplja razburjenim duhom idejo osvoboditve, Trsta in Tridenta. To so pač utopije in skomine laških lehkomiselnikov. Časopisi po Italiji opisujejo to propagando

*) Popolnega izkaza bližih darovateljev ne moremo objaviti, ker nam prostora ne dostaje. Op. Uredn.

kot republikansko in naperjeno proti monarhizmu v Italiji. Njihovim mislim se je pridružila tudi tržaška tetka, ki si na vso moč prizadeva dokazati, da Iredente ni. Nemiri v Italiji, javna zborovanja, popularni izgredi, skrivne korespondence, očitna društva, Oberdank in njegovi slavitelji, časopisi v Avstriji à la „Indipendente“, „Mattino“, „Piccolo“, „Istria“, „Corriere di Gorizia“; tržaško starešinstvo, bombe, veleizdajske tiskovine itd. itd. — česa so pač to družega nego živa priča navzočnosti iredentovske hidre?! Na Laškem in v Avstriji goji se grda kača; toliko tam kakor pri nas ima ta strašna pošast svojih zagovornikov in braniteljev. Odpre pa enkrat svoje ždrelo in tedaj: — koga bode prvega ugriznila? — Odgovor ni težek.

Deželni predsednik Istre. Govori se, da bo za predsednika isterskemu deželni nemu zboru izvoljen neki dr. Campetelli, znano udano orožje iredente, ki ne zna niti slovenski, niti hrvatski. Slovanski poslanci so sklenili z vsemi zakonitimi sredstvi delati na to, da se ne bode rušila v ustavi zajamčena pravica isterskim Slovanom. Ta sklep pa imenuje „N. F. P.“ politično nasilstvo! Seveda, našim židovskim liberalcem je ljubši najhujši državni sovražnik, kakor pa najlojalnejši slovanski podložnik našega presvitega cesarja!

Dalmatinski deželni zbor. Njeg. Veličanstvo presv. cesar je imenovalo predsednikom zbora conte Vojnovića in njegovim namestnikom dra. Bulat-a.

Na pokopališče sv. Ane pojde v nedeljo dne 21. t. m. ob 6. uri popoldne več udov in udinj delalskega podpornega društva, kakor tudi več tržaških rodoljubov, da se pomolijo o priliki obletnice smrti ranjega Viktorja Dolenca na njegovem grobu. Nadejamo se, da se tam snidejo mnogi prijatelji, znanci i častilci pokojnikov, da dostojno počaste našega prvoboritelja na Primorskem.

Izlet v Divačo. Ker bode kolikor se uže sedaj presoditi more, dne 4. avgusta sešlo se v Divači okolu tisoč izletnikov iz vseh krajev Krasa, Notranjskega, Trsta in Goriškega, važno je za odbor ljubljanskega „Sokola“ vedeti uže sedaj, za koliko oseb je potreba naročiti v gostilnicah hrane. — Zato opozarjamo vsa društva, ki se udeležijo izleta korporativno, naj kar najpreje mogoče — vsekakor pa do 27. julija — naznanijo temu odboru število izletnikov ter povedo, koliko teh se bo udeležilo banketa in koliko zadovoljilo s hrano po jedilnih listkih. Tudi posamezniki, ki se ne bodo pridružili nobenemu društvu, oglasijo naj se pri odboru ljub. „Sokola“. — Kdor se bode udeležil banketa, pripošlje naj takoj tudi 1 gl. in dobil bode potem izkaznico za couvert pri banketu. Izrecno naglašamo, da se bode priredilo le toliko couvertov, kolikor bode plačanih do dne 27. t. m. — Mnogo primorskih in notranjskih društev se udeleži izleta s svojimi zastavami. Zlasti mnogostevilno zastopano bode „Delavsko podporno društvo“ v Trstu. — Sicer mirna in t ha Divača bode zatorej dne 4. avgusta nenavadno oživila. Nadejati se je da bode rodoljubni praznik tega dne imel znamenite nasledke v narodnem oziru.

Izlet v Divačo dne 4. avgusta. „Delavsko podporno društvo“ napravi skupaj z drugimi slovenskimi društvu Trsta in okolice izlet v Divačo dne 4. avgusta, da tam pozdrave ljubljanske „Sokole“ in druge izletnike, kateri ta dan pridejo ogledat si glasovito divaško jamo. Društvo se vdeleži izleta s krasno društveno zastavo, nadejamo se tedaj, da bode vdeležba mnogoštevilna. Iz Trsta odrinemo dne 4. avgusta ob 8. uri z navadnim vlakom in dojdemo v Divačo ob 9¹/₄ zjutraj, vozšina je tje in nazaj za osebo 80 novčičev III. razred. Nameravalo se je napraviti posebni vlak, kateri pa več stane in bi nam bil nepričnejši nego navadni. Odbor se je prepričal, da je navadni vlak o tej priliki najboljši, ker odhaja ob 8. uri zjutraj, a

vrača se ob 10. zvečer v Trst, vozšina pa je cenejša za 20 novč. za osebo. Program veselice v Divači pri kateri sodelujejo tudi društveni pevci, se objavi posebej in v listu „Edinosti“. Pripravljajte se tedaj rojaki na izlet. Čim večja vdeležba, tem veselejše bo.

Levstikova slavnost. 11. avgusta bode v Velikih Laščah odkrit spomenik Franu Levstiku najznamenitejšemu učenjaku in pesniku nove dobe, ki je našemu slovstvu dal novo smer pokazavši našim pesnikom in pisateljem pot, po kateri imajo hoditi. Največje zasluge si je pridobil za razvoj našega jezika. Rodoljubi iz vseh krajev slovenske domovine pridite omenjenega dne v rojstni njegov kraj, da počastite spomin našega duševnega velikana.

Razpis ustanov. Razpisani sti dve ustanovi Z i n z e n d o r f v znesku 300 gl. za dijake na c. kr. trgovinski in navtični akademiji v Trstu. Po dovršeni akademiji se povišajo ti stipendiji na 400 gl. ako se dotičnik dve leti praktično uči izdelovanju ladij in na 1000 gl. ako dotičnik izjavi, da bode šel eno leto v kako inostransko ladijetesalnico. Prošnje se predlagajo borznej deputaciji. — Dalje je razpisanih 9 ustanov „Franc-Josip-Elizabeta“ po 300 gl. v zlatu za obiskovalce avstrijskih vseučilišč; prošnje za podelitev se pošiljajo Nj. Vel. cesarju do 15. prih. meseca.

Natečaj. Mestni magistrat razpisuje natečaj za dve mesti učiteljice na mestnih ljudskih šolah z italijanskim učnim jezikom in nemščino kot predmet. Prošnje se vlagajo do 15. avgusta pri mestnem magistratu.

Poročilo „Slov. Naroda“ o nekem razgovoru, katerega sta imela dva slov. poslance z justičnim ministrom in v katerem je minister, opirajoč se na nek drug razgovor z ljubljanskim knezoškofofom dr. Missio poudarjal, da Slovenci nemajo svojega pismenega jezika in da ljudstvo ne razume niti pridigovanja svojih duhovnikov; to poročilo dalo je povod tukajšnjim lahonskim časopisom objavljati dolge razprave o slovenske narodnosti. Osobito predrzno se vede lahonska spaka „Indipendente“ ki odreka Slovincem vsako kulturo in jezik in trdi o slovenščini, da je skovana zmes italijanskih in nemških besed! Slepci so in hočejo modrovati o — barvah! Čitajočim te razprave zdi se nam, da poslušamo turškega duhovna govoriti o krščanstvu.

Tržaški listi. V torek prinesla je tržaška tetka članek, ki nam jasno priča, da se je ubožica uže zelo postarala in da je vsled tega tudi nje um vidno opešal. Triesterica namreč trdi, da v Trstu ni iredentarske stranke, še več, da ni niti pet, ni jednega samega iredentarja in da torej ne preti od te strani nobena nevarnost. Tetka poučuje svoje čitatelje, da preti nevarnost naši državi od strani Mladočehov, ti so edini Avstriji nevarni. Kolikor je nam znano neso še nobenega Mladočeha zaradi veleizdaje obsodili, iredentovce so pa uže obešali, zapirali itd. a zatrli jih še neso. O tem nam pričajo preiskave v raznih tiskarnah tržaških, svedoč nam o tem, da so vse sotrudnike „Indipendente-ja“ zaprli. Zakaj neki? Morda so se preveč unevali za Avstrijo? Pomislite to ljuba tetka in priznajte, da Vam peša stara pamet in da slabe tudi mogotei, ki Vas navdihujejo.

Da so laški listi prosti in podli v njih pisavi je pač stara stvar, saj so vredni sinovi svoje „kulturne“ matere. Dolgo se je branil proti tej podlosti „Indipendente“ goriška slavnost ga je pa tako razburila, da je bruhnil vso gnjilobo iz sebe, kar je je imel. V zadnji čas priobčuje iz Gorice tako ostudne članke, ki mu je iz sreca privoščimo. Na čast bodo le njemu in dičenemu narodu a slavno preteklostjo in z stoletja staro „kulturo“. Teško nam de vender, ako mi pomislimo, koliko stoletij bode še treba, da se ti ljudje nauče človeško misliti in spodobno pisati!

Vodstvo tržaškega podp. in bralnega društva vabi vse č. gg. društvenike na izvanredni občni zbor kateri bode jutri, dne 21. j u l i j a t. l. ob 5. uri popoldne v prostorih I. nadstropja gostilne „Al Ro d' Ungheria“ (ulica Commerciale). Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Sprememba društvenih pravil v zmyslu postave iz leta 1888. 3. Nadopolnitvena volitev nekaterih svetovalk. 4. Posamični predlogi.

Občni zbor čitalnice v Pulji bode dne 21. t. m. ob 4 uri popoldne. K obilni vdeležbi vabi ODBOR.

Nemiri (?) v Barkovljah. Tržaški italijanski listi so poročali minole dni o nekih nemirih v Barkovljah. Stvar je pa taka: Trije Barkovljani so se peljali v ponedeljek 15. t. m. popoldne s tramvajem iz mesta v Barkovlje. Sliši se, da so bili oni Barkovljani nekoliko vinjeni; — čeprav so vsi trije plačali vozšino — vrgel je neki konduktur jednega Barkovljana raz voz ter ga neki z „ščavo“ nazival. To je pa vse tri imenovane Barkovljane razkačilo, da so potem v Barkovlje prišedši napadli dotičnega kondukturja. Priskočili sti dve straži tržaškega magistrata, ter prijeli one tri Barkovljane, hoteč jih odvesti pred svetovno poglavarstvo barkovljanskega Capoville. — Barkovljani slišajo pa rajši govoriti o kitajskem mandarinu nego o svojem Capovilli — in neso marali za ukaze imenovanih straž. Nato se je vnel nekak boj med dvema mestnimi stražami i tremi Barkovljani, ki je privabil mnogo radovednežev. Slednjič so se imenovani trije Barkovljani umirili in jeden je šel s stražo h Capovilli. Pri tem boju — 2 straž proti trem civilistom, izgubila je jedna straža kapo in sabljo, kar priča o hrabrosti teh stražarjev. Mi temu pristavljamo: „Ko bi policijske straže na mesto prišle, umirili bi se koj oni Barkovljani — ali magistratne straže se ne bodo nikoli prikupile slovenskemu ljudstvu — posebno pa ne Barkovljanom. Čas bi bil uže, da bi spadale i Barkovlje pod ces. kr. policijsko ravnateljstvo.“

Nameravano dirko biciklistov v Barkovljah je policijsko vodstvo omejilo samo na avstrijske podanike ter izključilo inozemce. Radi tega bode za letos dirka odpadla, kajti po menenju lahonskih časopisov ne bi podajala nikake mikalnosti, ker se je ne udeležé — „bodri bratei“ iz laške škornje.

Južno-štajerska hranilnica je te dni začela poslovati. Vrli južni Štajerci morejo biti vsem drugim Slovincem vzgled, kako treba delati, da se oprostimo tujega upliva in tuje oblasti. Nemške hranilnice graška in celjska nisti hoteli posojati Slovincem denarja ter sti jim delali vse mogoče zapreke; pred vsem sti zahtevali, da se posojila vknjižavajo nemški. A ne samo to; znali sti na sto in sto načinov stiskati in dražiti naše rojake. Ti so pa sklenili znebiti se njih pogubnega upliva. Neutrudljivi g. M a k s o V r š e c se je poprijel dela osnovati slovensko južno štajersko hranilnico, katero je tudi z velikim uspehom izvršil, kljubu vsem zaprekam, ki so se storile temu podjetju v Gradcu in na Dunaju. Južni Štajerci stoje sedaj na svojih nogah in so popolnoma neodvisni od nemškega kapitala! S tem je naš narod na Štajerskem storil velikanski korak naprej. Mi se temu napredku od srca veselimo, želimo pa, da bi se tudi naši rodoljubi vzbudili ter posnemali vsaj v toliko vzgled vrlih Štajercev, da nam osnujejo ljudsko posojilnico, katere uže tako dolgo pričakujemo!

Ljudskih posojilnic je na vsem slovenskem 35 in sicer: na Štajerskem 14, na Kravjskem 11, na Primorskem 2, na Koroškem 8. Zadržnikov bilo je 1888. l. 15.297, ki so imeli skupaj deležev za 338.093 gld. Hranilnih ulog jo bilo gold. 2.698.601. Izposodile so vse hranilnice skupaj 2.943.389 gld. Reservnega fonda imajo vse skupaj 194.328 gold. V primeri

z 1887. l. so posojilnice v preteklem letu zelo napredovale. Kaj več o delovanju in koristi posojilnice prihodnje.

Vojaške vaje. Tržaški regiment br. 22 odrine dne 22. iz mesta v Sežano in naprej ter se povrne stoprav dne 7. septembra.

Prisega in vojni člani. (Eid und Kriegs-Artikel) tako se zove lična knjižica, ki jo je sestavil in založil neumorni naš pisatelj Andrej Comel pl. Sočeban ces. kr. major v pokoju. Tisk tiskarne družbe sv. Mohora v Celovcu; cena jej je 20 kr. ter se dobiva v Trstu pri Dase-ju.

Tržno poročilo.

Cene se razume, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

	Cena od for. do for.
Kava Mocca	100 K. 137.— 138.—
Rio biser jako fina	— — — — —
Java	— — — — —
Santos fina	103.— 104.—
srednja	93.— 95.—
Guatemala	105.— 106.—
Portorico	118.— 120.—
San Jago de Cuba	126.— 129.—
Ceylon plant. fina	121.— 123.—
Java Malang. zelena	107.— 108.—
Campinas	— — — — —
Rio oprana	116.— 117.—
fina	103.— 104.—
srednja	94.— 95.—
Cassia-ligna v zabojih	32.— — — —
Macisov cvet	450.— 460.—
Ingber Bengal	19.— 20.—
Papar Singapore	78.— 79.—
Penang	64.— 65.—
Batavia	78.— 74.—
Piment Jamaika	39.— 40.—
Petrolof ruski v sodih	100 K. 8.— — —
v zabojih	9.— — — —
Ulje bombažno amerik.	39.— 40.—
Leece jedilno j. f. gar.	38.— 39.—
dalmat. s certifikat.	38.— 39.—
namizno M.S.A. j. f. gar.	51.— 53.—
Aix Vierge	63.— 64.—
fino	60.— 61.—
Rožiči puljski	750 8.—
dalmat. s cert.	— — — — —
Smokve puljske v sodih	— — — — —
v venicah	15.50 16.—
Limoni Mesina zaboj	7.50 8.50
Pomerance sicilijanske	6.— 6.50
Mandlji Bari Ia 100 K.	85.— 87.—
dalm. Ia, s cert.	89.— 90.—
Pignolli	72.— 74.—
Biz italij. najljepši	19.25 19.50
srednji	18.75 19.—
Rangoon extra	15.75 — — —
Ia	14.25 14.50
IIa	12.50 12.75
Sultanine dobre vrsti	23.— 24.—
Suho grozdje (opaša)	13.— 11.—
Cibebe	— — — — —
Slaniki Yarmouth Ia sod	— — — — —
Polenovke srednje velikosti	35.— 36.—
velike	34.— 35.—
Sladkor centritug. v vrečah	100 K. 41.50 — —
s certifik.	— — — — —
Fazol Coks	9.50 — —
Maslo	91.— 92.—

Dunajska bors

19. julija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	gid. 83.85
v srebru	84.65
Zlata renta	109.85
5% avstrijska renta	99.75
Dolnice narodne banke	90.7.—
Kreditne dolnice	333 —
London 10 lir sterlin	119.15
Francoski napoleondori	9.47
C. kr. cekini	5.64
Nemške marke	58 27/2

Poslano.

Kwizde fluid proti kostobolu, staro, izkušeno domače sredstvo proti kostobolu in revmatizmu.

Cena av. vr. gold. l.— Pristen le z zgornjo varnostno znamko. Dobiva se po vseh lekarnah; pošilja po pošti vsak dan glavno skladišče: Kreisapothek Korneubug Dolnja Avstrija. (1)

Javna zahvala.

Podpisano predsedništvo ima posebno dolžnost zahvaliti se tem potem družtvenemu udu gosp. Iv. Lavrenčiču, za družtvo podarjeno lepo sliko pokojnega prestolonaslednika in družtvenega pokrovitelja Nj. Vis. cesarjeviča Rudolfa. Srčna Vam hvala.

Trst 19. julija 1889.

Za delalsko podporno družtvo:

M. Mandić, Fr. Polić,
predsednik, tanik.

Zahvala

Povodom štiridesetletnice vladanja Nj. c. kr. apost. Veličanstva, presv. cesarja Franca Jožefa I., blagovolil je velečastiti gospod. častni kanonik, župnik in dekan, Jurij Jan v Dolini, podariti revnim učencem tukajšnje šole 5 gld., za kar se mu podpisano voditeljstvo v imenu obdarovanih s tem lepo zahvaljuje.

V Boljuncu, dne 15. julija 1889.

Miroslav Anžlovar,
učitelj-voditelj.

Lastnik pol. družtvo „Edinost“.

Št: 311/O. š. s.

Razpis učiteljskih služeb.

Razpisujejo se službe:
1. učitelja — voditelja na enorazrednicah v Temnici, Velicemolu in Zgoniku;
2. učitelja na štirirazrednici v Komnu in
3. učiteljice ali pa učitelja na dvorazrednici v Povirju: vse s postavnimi dohodki III. plačilne verste.
Za službo učitelja — voditelja zahteva se sposobnost poučevati katoliško verstvo.

Prošnje naj se vložijo pri podpisnem v dobi 6 tednov po razglasenju v časniku Osservatore Triestino. 3--1

C. kr. okrajni šolski svet
Sežana 16. julija 1889.

Čudo obrti.

Samo for. 3.50

stane nova
srebro-niklena cilindrova ura

za gospode, gospe in dečke; ne razloči se od pravega srebra. Ploščato kristalno steklo, elegantne, fine oblike, krasno rezbana, točen stroj, ki je natančno urejen in skušen.

Jamči se, da točno gre.

Fino pozlačena, elegantna veržica samo 40 nč.

Pošilja proti gotovemu denarju ali povzetju. Versand-Depôt L. Müller, Dunaj, Währing Schulgasse 10. 17-52

Daje se v najem

hiša v Koprivi na Krasu s 4 sobami, kuhinjo, kletjo, hlevom, malim vrtom, dvoriščem in vodnjakom, za en ali več mesecev ali pa za vse leto. Hiša stoji ob glavni cesti in je posebno pripravna za letovišče, pa tudi za trgovine. 2—2

Hiša je tudi na prodaj. Vse se natančno izve v Ricmanjih št. 26.

Št. 5892

Razglas.

K izvrševanju prostovoljne dražbe, na 1265 gl. 20 kr. cenjenih nepremakljivi Josipa Radetič-a in tovarišev iz Vižavlj št. 5 nahajajočih se v gruntovnej knjigi za katastarsko občino Mauhinje v uložku št. 121 v 2., 3., 4., 10. in 11. zemljeknjžnem telesu, v uložku št. 122 v 2. zemljeknjžnem telesu in v gruntovnej knjigi za katastarsko občino Nabrežina v uložku št. 225, v 1., 2., 3., 4. in 6. zemljeknjžnem telesu odločuje se edino 27. julija 1889. od 10. ure predpoludne do poludne pri tukajšnjem sodišču s pristavkom, da nepremakljive se ne bodo oddale izpod kljence cene.

Cenitni zapisnik, tabularni ekstrakt in dražbeni pogoji leže pri tem sodišču in zadnji tudi pri g. odvetniku dr. Ostertagu v Sežani vsacemu na ogled.
Vsim hipotekarnim upnikom ostanejo brez ozira za kupno ceno nespremenjene njih zastavne pravice na gori navedene nepremakljive. 3—3

C. kr. okrajno sodišče v Komnu
30. maja 1889.

C. kr. okr. sodnik: Cazafura

f. 1.50 Čudovat je f. 1.50
samobrivec

najnovejši stroj za brijanje, s katerim se more briti vsakdo sam in brez težkoč.

NE TRGA, NE REŽE,

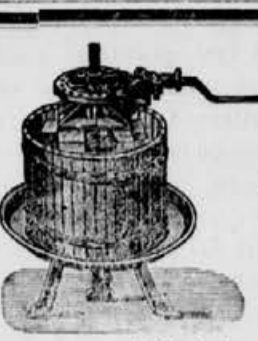
ampak enostaven je in leha k.

Mnogo denarja

prihrani. Samobrivec in nobena stvar ne isplača se tako kakor ta.

Cena le for. 1.50.

Pošilja proti gotovemu denarju ali povzetju. Versand-Depôt L. Müller, Dunaj, Währing Schulgasse 10. 17 52

Vsi stroji za kmetijstvo in vinstvo!

Olivne stiskalnice in olivni mlini } najnoveje konstruirane v različnih velikostih.
Vinske in sadne stihkalnice }
Grozni mlini in sadni mlini }

Mlatilnice, čistilnice, gepli, robkalnice za turšico, sejalnice, pluge itd. 12—20

Priprave za sušenje sadja in zelenjave. Rezilnice za krmo v največji izbiri, izvrstno narejene, po najnižji tovarniški ceni.

Ig. Heller, Wien, Praterstrasse 78

Katalogi in vsakešna pojasnila na zahtevanje zastoj in franko. Prikupcem najugodnejši pogoji. — Sposobni zastopniki se iščejo in dobro plačajo.

Edina, velikanska zaloga papirja za tapetarje

in velika zaloga
ŠPANJSKIH STEN
32-104 pri
G. BERTIN-U
Via Caterina št. 2.
Na zahtevanje cenike zastoj in franko.

Štv. 30

Mesto zdravnika

za sodnijski okraj Podgrad v Istri razpisuje se z letno plačo 800 gld. in potno odškodnino (pavšalom) 400 gld. Zdravnik stanovati mora v Podgradu, kjer je sedež okrajnemu sodišču in drugim uradom, mora imeti svojo lekarno in govoriti jeden slovenski jezik.

Natančnejši pogoji leže na ogled pri podpisnem odboru in se na zahtevo tudi doposljejo.

Prošnje za to mesto poslati je podpisnemu odboru v 6 tednih. 2—1

Okrajni zdravstveni odbor

Podgrad v Istri, 18. julija 1889.

Kwizda-ja

e. k. izklj. priv.

restitucionalni fluid

(voda za pranje konj).

Služi vsled mnogoletnih izkušenj za jačnejše pred in po velikem trudu in po delu daje konju posebno vztrajnost o dirkah itd. 1 steklenica gld. 1.40.

KWIZDE

korneburšk živinoredilni prašek za konje, govejožvino in ovce.

Ako se daje živini redno živinoredilni prašek, je vsled mnogoletne izkušnje izvrstno sredstvo proti slabemu teku, molženji krvi in za izboljšanje mleka. Cena mali škafličici 85 kr., veliki 70 kr.

Kwizde krepačajoča krma za konje in govedo za brzo pomoč onemogle živine in pospeševanje reje. — V zabojih po 6 in 3 gld. in omotih po 30 kr.

Kwizde Vaseline za konjska kopita proti suhim in lomečim se kopitomi Lonček f. 1.25.

Kwizde lep za kopita (umeteljni rog). 1 drožič 80 kr.

Kwizde e. kr. priv. prašek za desinfekcijo hlevov, gnojnic, ob enem izvrstno sredstvo za vezanje gnojne soli. — 1 omot po 1/2 kg. 15 kr.; 1/2 zaboja gld. 1.40, 1 zaboj gld. 2.40.

Kwizde svinjski prašek za pospeševanje reje in brzo pomoč onemogle živine. — 1 veliki omot gld. 1.26, mali 63 kr.

Kwizde milo za pranje domače živali. kositrova škaflija po 100 gramov 80 kr., kositrova škaflija po 300 gramov gld. 1.60. 4—2 (I.)

Pristno se dobi po vseh lekarnah in prodajnicah mirodij avstr.-og. monarhije.

Da se varuje pomot, prosimo p. n. občinstvo, da zahteva o kupovanji teh sredstev vedno Kwizde preparate in da se pazi na gorenjo varnostno znamko. Pošilja se po pošti proti povzetju vsaki dan po centralnem skladišču: Kreisapothek Korneuburg Franz Joh. Kwizda, e. kr. avst. kr. rumunski dvorni dobavitelj za živinozdravniške preparate

TVRDKA Bernhard Ticho
Brünn, Krautmarkt 18,
(v lastnej hiši) 20—19
pošilja proti povzetju:

Tkana ovčja voln.
dvostroke širokosti, trpeži a, sala obleka,
10 met for. 6 50

Indijski Foule
volne, dvostroke širok, cela obleka.
10 met. f. 5

Novosti za obleke za gospe
po najnovejši šegi progasto Blago v vseh barvah, dvostroke. 10 met. f. 8

Crni Terno
saksonski izvod, dvostroke širok za celo bleko. 10 m-trov f. 4.50

Progasto blago za obleke
60 cm široko, najnovejši vz rki.
10 met f. 2.50

Volnati rypis
v vseh barvah. 60 cm širok.
10 metrov f. 3.00

Dreidraht (Trozičje)
najboljša vrsta, 60 cm široko,
10 metrov f. 2.00

Aquard blago
60 cm široko najnovejši vzorec,
10 metrov f. 3.00

Francoski Voal
10 m-trov, elegantna obleka, ki se daje prati, for. 3.—

Košulje za gosnoda lastno delo
bele ali barvane 1 kos Ia f. 1.50.
IIa f. 1.20

Ženske košulje
iz šifona in platna, fino platene, 3 kom,
for. 3.50

Ženske košulje
z močnega platna, s črčkami
6 komadov f. 3.25

Dom če platno
1 komad, 30 vatlov, 1/4 for. 4.50
1 " 30 " 1/2 " 5.50

Klug-Webe
boljše nego platna
1 komad 1/2, širok 30 vatlov f. 6.—

Sifon
1 komad, 30 vatlov, Ia f. 5.50, naj-
boljše vrste f. 6.50

Kannafas
1 kom. 30 vatlov, lila f. 4.00
1 " 30 " rudič f. 5.00

Kanvas iz niti
1 kom. 30 vatljev, lila in rudič f. 6.—

Oksford
sa more prti, dobre vrste, 1 kos
30 vatlov f. 4.50

Angl. Oksford
najboljši, jako preporočljiv, 1 komad,
30 vatlov f. 6.50

Garnitura iz ripa
sestoječa iz 2 posteljnih pregrinj in
namiznega prta s svilnatimi franzami
for. 4.—

Garnitura iz jute
2 posteljnih pregrinj in namiznega prta
s franzami f. 3.50

Jute zastor
jurški vzorec; podpolni
for. 2.30

Holandske dolge preproge (ostanki)
10—12 metrov dolge, 1 ostank f. 3.60

1 Poletna ogrinjača
1/4 dolga samo volen f. 1.20

Konjska plahta
jako dobra, 190 cm. dolga, 130 cm.
široka, f. 1.50

Odeje za fijakerja
carskorumene, 1 komad f. 2.50

Tovarno skladišče suknega blaga

Brnsko sukno
Ostank 3 10 m-trov za podpolno možko
obleko f. 3.25

Moderno sukno
3.10 met., jako fino kompl. možko opravo,
for. 8.—

Poletno češ jano sukno
ostanek za komp. možko opravo, more
prati, 6 40 m. dolgo, f. 3.—

Brnsko moderno blago
Ostank za podpolno možko obleko 3.10
m-trov dolgo for. 5.50

Priročnost za kupovanje!
Brnski ostanki sukna.
1 ostank za 1 kompl. možko obleko
3 10 met. for. 1.50

Blago za površnje sukna
najljepše vrste, za celo sukno f. 8.—

Vzorki brezplačno in franco. Za dobro
blago in točno pošiljatev se lanči

Elegantno izvedena zbirka
uzorcev z 400 znanjki g.
krojnjem nefrankovano.

Tiskarna Dolenc v Trstu.

Izdajatelj in odgovorni urednik Julij Mikota.